

Recull de premsa

Commemoració 25 anys mort

Ferrater Mora

DIRECTORA
ESTHER VERA

DIRECTOR FUNDADOR
CARLES CAPDEVILA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA,
JORDI CORTADA, SILVIA BARROSO

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CORDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON
EDICIÓ DIGITAL
ISAAC SALVATIERRA
POLÍTICA JOAN RUSIÑOL
INTERNACIONAL MARC VIDAL
ECONOMIA ÀLEX FONT
SOCIETAT ALBERT SOLÉ
CULTURA LAURA SERRA
COMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA

DELEGACIÓ A MADRID
FERRAN CASAS
DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES
LALA FORÉS
LLENGUA ALBERT PLA
FOTOGRAFIA XAVIER BERTRAL

EDICIÓ DE PREMSA
PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
CONSELLER DELEGAT
SALVADOR GARCIA RUIZ
DIRECTORA FINANCERA
FOIX VALDÉ
DIRECTOR DE MÀRQUETING
ORIO LLEVAT
DIRECTOR COMERCIAL
SERGI GERMÁN
DIRECTOR DE NEGOCI
ORIO CANALS
DIRECTOR DE TECNOLOGIA
MARC CAMPRÓDON

C/DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.
TELÈFON: 93 202 95 95.
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110
subscriptions@ara.cat

TEXT LEGAL

Edició de premsa periòdica ARA es reserva
tots els drets sobre el contingut del diari
ARA, els suplementos i qualsevol producte de
venda conjunta, sense que es puguin repro-
duir ni transmetre a altres mitjans de comu-
nicació, totalment o parcialment, sense prè-
via autorització escrita.

Difusió controlada per FOJD

Les espatlles de Ferrater Mora

Avui, trenta de gener, fa vint-i-cinc anys que va morir Josep Ferrater Mora. La mort –sempre tan casual– el va sorprendre a Barcelona, la mateixa ciutat que l'havia vist néixer l'any 1912 i on havia vingut a promocionar la seva última novel·la, *La senyora Goldie*. Ferrater Mora és sens dubte el filòsof català més important del segle XX. I un dels intel·lectuals espanyols a l'exili més notables.

El llegat de Ferrater Mora en filosofia és extraordinari per una sèrie de raons. Però en destaquen dues. En primer lloc, ho és perquè tot i que la seva obra va estar en contínua evolució i revisió –ell la caracteritzava com un “sistema obert”–, també constitueix un corpus idiosincràtic i sòlid. Efectivament, Ferrater Mora té un pensament filosòfic propi. Es tracta d'un pensament que es caracteritza, entre altres coses, per estar sempre amatent als canvis i avenços que s'experimenten en les discussions filosòfiques del moment –cal recordar, per exemple, que ell i la seva dona van introduir l'ètica aplicada a Espanya a principis dels vuitanta–. Però això no li impedeix de trobar una veu singular en la manera d'abordar la controvèrsia. En el seu cas, aquesta veu singular queda recollida sobretot en un mètode, que ell anomenà “integracionisme” –si bé l'integracionisme ferratià, com qualsevol altre mètode filosòfic, és molt més que no pas una simple ordenació d'idees–. Hi ha filòsofs que sobresurten per tenir un pensament singular, però no ens serveixen gaire per fer-nos una idea del moment intel·lectual que van viure. D'altres, en canvi, ens són útils per fer-nos una imatge del moment que van viure, però no destaquen per haver dit res d'original. No és el cas de Ferrater Mora.

JOAN VERGÉS

DIRECTOR DE LA CÀTEDRA
FERRATER MORA DE
LA UNIVERSITAT DE GIRONA

L'obra ferrateriana ens permet fer les dues coses alhora: endinsar-nos en les intuïcions fonamentals de l'autor o el seu estil i, al mateix temps, constatar els canvis que va experimentar la filosofia durant bona part del segle passat. La seva obra és una veu i un testimoni.

La segona raó per la qual el llegat de Ferrater Mora és extraordinari té a veure amb el conjunt d'obres instrumentals que ens va deixar. Aquí destaca sobretot el *Diccionari de filosofia*, una obra colossal de quatre volums que és el diccionari més complet que hagi escrit mai una sola persona en matèria filosòfica. Se n'han fet ja set edicions –l'última el 1994, de la mà de Josep M. Terricabras– i múltiples reimpressions. Actualment, encara, qualsevol estudiant de filosofia que s'ho cregui en tindrà un exemplar a l'estudi. És una peça ineludible de qualsevol biblioteca universitària. Ferrater Mora va dedicar al *Diccionari* un esforç sostingut durant tota la seva llarga trajectòria. Val a dir que no era la seva obra prefe-

rida. Fins i tot li suposava una certa càrrega. En una ocasió va escriure: “No és merament una obra de consulta: és, si se'm permet la llicència, una espècie d'«univers» del qual no puc desprendre'm sense més ni més, com si fos un llast enutjós”. El que és indubtable és que va ser el llibre de la seva vida. I en tant que tal, doncs, és l'obra que ens permet aproximar-nos amb més exactitud –o amb menys vaguetat– a la personalitat de Ferrater Mora. Una personalitat que, en alguna ocasió, algú va voler caracteritzar d'especialment catalana –i aquí cal recordar que l'any 1944 Ferrater Mora havia publicat *Les formes de la vida catalana*, un opuscle d'un èxit sorprenent que associa la identitat catalana als trets de la continuïtat, el seny, la mesura i la ironia.

Josep Pla, quan el va anar a veure la tardor del 1963, li va recordar que l'insigne historiador Américo Castro, també exiliat als EUA, sempre deia que una obra com el *Diccionari* només l'hauria pogut escriure un català, “és a dir, un treballador dotat d'una voluntat gairebé morbosa, granítica”. Davant d'això, Ferrater Mora va respondre: “Potser no és tant. El que em sembla evident és que el català té, en general, la moral del treball –concretament, la de l'artesà... El català té un fons d'artesà. Jo he nascut al carrer de la Princesa, en un barri de treball. El fet imprimeix caràcter”.

Són cèlebres les paraules de Bernat de Chartres –teòleg francès del segle XII– quan diu: “Som com nans asseguts a les espatlles de gegants. Podem veure més coses i més lluny que ells, però no per l'agudes de la nostra vista, ni per les dimensions dels nostres cossos, sinó perquè la gran alçada dels gegants ens eleva i ens sosté a certa altura”. Doncs bé, això: l'obra de Ferrater Mora ens dona altura.

El pensament de Ferrater Mora es caracteritza per estar sempre amatent als canvis i avenços en les discussions filosòfiques

DIÀLEG

Els grans debats de l'actualitat en mitjans d'aquí i del món

L'esquerra difícil

(CONTEXTO)

Sí, esclar que sí, des d'alguns mitjans de comunicació i des de certs cercles empresarials s'està pressionant a favor de la formació d'un govern a Espanya que opti per la continuïtat en l'“ortodòxia” d'una política econòmica que consisteix en un sanejament de les finances públiques mitjançant una contenció de la despesa social, un rescat de les entitats creditícies finançat amb fons públics sense contrapartides i un increment de la competitivitat de les (grans) empreses basat en l'abaratiment dels costos fiscals i laborals. [...]

També és legítim bufar en sentit contrari, sense demanar permís ni indulgència a cap cos de doctors. Perquè d'aquesta política econòmica pot dissentir-se'n no només amb

el cor, sinó també amb el cap: ja sigui per les seves conseqüències de desigualtat i pobresa acumulada en un sector de la població que no ha fet res per merèixer-la, per la supeditació de la democràcia a un ordre econòmic que se situa per sobre de les seves deliberacions, o per una radical objecció sobre els seus mateixos fonaments. [...]

No m'interessa gens una esquerra estètica, ni tampoc una esquerra de pancarta, utòpica i autosatisfeta. Només m'interessa la que pogués arribar a ser transformadora: l'esquerra difícil. [...]

Reformar [...] requereix molta energia i un inequívoc suport social. [...] El poder econòmic existeix, no és de mantega, sap el que necessita i imposa les seves condicions en qualsevol tauler que li posin al davant. [...]

M'agradaria sentir de Podem i dels socialistes a favor del canvi un reconeixement explícit que hauran de lluitar en un terreny hostil, molt

menys complaent que un míting amb públic procliu a l'aplaudiment [...]. Que no auguressin més i més “benestar” immediat per art de màgia, per després donar la culpa a l'herència rebuda de Rajoy, sinó que proposessin un camí llarg, austere i difícil cap a una més gran dignitat [...].

No n'hi ha prou dient “podem”. Per poder, per enfrontar-se als excessos del capitalisme trucat d'aquest segle, cal estar disposat a suportar moltes contrarietats. No n'hi ha prou suscitant il·lusió, cal proclamar abans les dificultats i demanar resistència a una ciutadania tan afeblida per la seva ànsia d'un benestar fàcil, ràpid, superficial i individualista. [...] Si no es va a totes, si no hi ha prou força, si no s'està disposat a cremar la pròpia marca política en l'obstinació, si s'està més preocupat de no perdre el que es té que de guanyar el que es pot, més valdria no intentar-ho.

[27 de gener]

MIGUEL PASQUAULIANO

ara

EL DIARI D'AHIR

Carles Puigdemont: A la pàgina 8 de l'edició d'ahir va sortir publicat per error que el president de la Generalitat és Artur Mas. Com deia més endavant l'article, el president és Carles Puigdemont.

III Premi Ferrater Mora

Un còmic dedicat a la vida i obra del filòsof

La convocatòria del III Premi Ferrater Mora, i amb caràcter excepcional amb motiu de la commemoració de la mort del filòsof, es concedirà al millor còmic, original i inèdit, que versí sobre la seva vida. El director de la càtedra, Joan Vergés, va explicar ahir que el premi tindrà dues categories, al millor guió, on caldrà presentar mitja pàgina de sinopsi i entre 3 i 10 pàgines de guió literari, i al millor projecte d'il·lustració, que haurà d'estar basat en la part del guió guanyador de la càtedra. El termini per presentar-los, serà, per al guió, fins al 15 de juliol i per al dibuix, fins al 15 d'octubre. La dotació econòmica és de 1.000 euros per al guió i 3.000 per a les il·lustracions. El premi comportarà realitzar un còmic de 40 planes, més la il·lustració de portada i l'editarà la mateixa càtedra.

El director de la Càtedra Ferrater Mora, Joan Vergés, ahir al claustre de la UdG, després de la roda de premsa ■ S. CABARROCAS

Simposi Internacional

Reivindicar la figura del pensador Jaume Balmes

El pensador Jaume Balmes serà la figura, una de les més rellevants del segle XIX a Catalunya i Espanya, a la qual es dedicarà el nou Simposi Internacional. Tindrà lloc a Vic, el 23 i 24 de novembre, i vol servir, segons Joan Vergés, per fer un examen crític, seriós, actualitzat i gens partidista, de la figura d'aquest personatge, així com de l'obra que va deixar. Un autor, reconegut a Europa, que en un context de revolució tècnica i política va apostar per la transformació del present i l'adequació del pensament catòlic a la problemàtica del seu temps. Fruit d'aquest simposi ha sorgit la col·lecció *Noms de la Filosofia Catalana*, l'últim volum del qual ha estat *Realitat i veritat en Francesc Pujols*. Els simposis han estudiat personalitats com: Ferrater Mora, Eugeni d'Ors, Salvador Dalí o Raimon Panikkar, entre altres.

Joan Vergés Director de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani

“Ferrater Mora va ser un pioner en la defensa del dret dels animals”

Joan Vergés destaca la importància de Josep Ferrater i la seva gran versatilitat. Entre els actes del 25 aniversari destaquen lectures de textos, interpretacions musicals de cançons de Nietzsche i un nou web.

Que representa Ferrater Mora?

Estem davant del filòsof més important de Catalunya al segle XX.

Simpatitzaria amb Jane Goodall?

Sense dubte! En una època on defensar el dret dels animals era motiu de burla, ell va ser un pioner a condemnar les curses de braus o a criticar la guer-

ra del Golf. Ferrater, de fet, juntament amb Josep Maria Terricabras, primer director de la càtedra, la van crear ara fa vint-i-set anys per ser un punt de reflexió, una càtedra de pensament i no estrictament de filosofia.

Una càtedra oberta al món?

Com Ferrater Mora. De fet, aquesta càtedra, la primera de la UdG, va ser creada per organitzar cursos de pensament contemporani dirigits per pensadors de reconegut prestigi internacional. La prova la tenim en tots els pensadors que hem tingut al llarg de tots aquests anys. ■

CATALAN INTERNATIONAL VIEW

A EUROPEAN REVIEW OF THE WORLD

EUROPE

THE AMERICAS

AFRICA

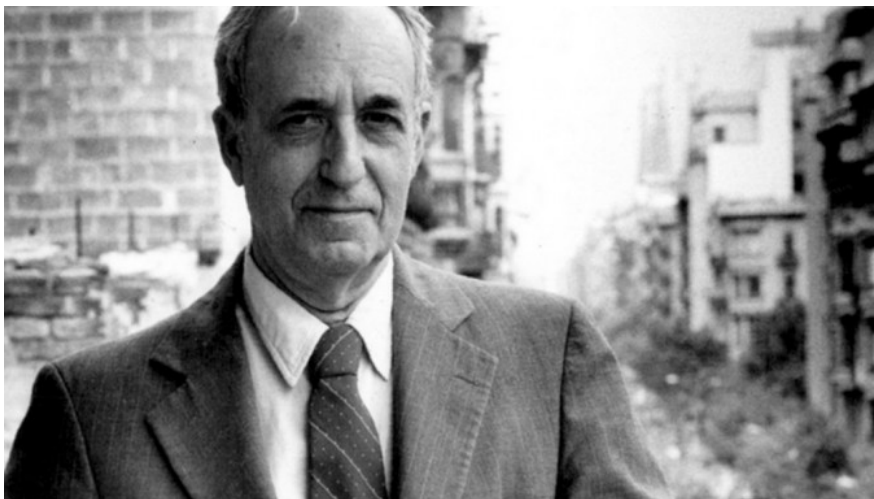
ASIA

BUSINESS, LAW & ECONOMICS

SECTIONS

Josep Ferrater Mora

🕒 18th June 2016 👤 Joan Vergés Gifra 📁 Universal Catalans

This year marks the twenty-fifth anniversary of the death of Josep Ferrater Mora, arguably the most important Catalan philosopher of the twentieth century and one of the most remarkable intellectuals to have lived in exile.

Ferrater Mora studied Philosophy at the University of Barcelona between 1932 and 1936. At the outbreak of the Spanish Civil War he fought at the front on the Republican side, before being wounded and subsequently forced into exile in 1939. He found refuge first in France, then in Cuba (1939-41), Chile (1941-47) and finally the USA. In 1949 he obtained a post at Bryn Mawr College (Pennsylvania), where he taught philosophy until 1981. Throughout his distinguished career Ferrater Mora was a guest lecturer at

THE ARTIST

The painting of Ràf Casamada. A conte approach

These are just a few lines to to the magnitude of the work Barcelona-born artist Albert Casamada, undoubtedly one distinguished examples of Hi artistic culture in recent [...]

A POEM

Sol-fa, so good

🕒 30th September 2016

Tender is the night

🕒 18th June 2016

many American and European universities and was awarded an Honorary Doctorate by some of these institutions. Although he always closely followed events in Spain, Ferrater Mora never again took up permanent residence here.

Exile played a key role in Ferrater Mora's professional and private life. Not in a tragic sense, however, which is typically the case. For Ferrater Mora, in keeping with what Josep Pla wrote of the philosopher in his celebrated portrait of him in the series *Homenots*, exile was 'extremely fruitful and greatly efficient'. Ferrater Mora was obsessed with always looking ahead (he never wrote a memoir and disliked wallowing in the past) and, like the philologist Joan Coromines, was able to capitalize on the opportunities the host country offered him. His work is proof of this.

Ferrater Mora's legacy in philosophy is extraordinary for a number of reasons. I would like to highlight two. First, even though his work was continually evolving and being reviewed (he characterized it as an 'open system' and, indeed, this was the title of the seminar he gave in 1989 to inaugurate the Ferrater Mora Chair in Girona), it also constitutes a solid, distinctive body of work. There are philosophers who excel in having a unique way of thinking, but that do not give us much of an idea of the intellectual period in which they lived. There are others, however, who provide us with a useful image of the time in which they lived but who stand out for failing to have said anything original. This is not the case with Ferrater Mora. His work allows us to do both at once: immerse ourselves in the fundamental intuitions of the author and his style and at the same time observe the changes experienced by philosophy over most of the last century. His work acts as both a voice and a testimony.

Ferrater Mora has a unique philosophical insight that is characterized by being constantly alert to changes and developments occurring in the philosophical and scientific discussions of the moment

Indeed, Ferrater Mora has a unique philosophical insight. It is a thought that is characterized, among other things, by being constantly alert to changes and developments occurring in the philosophical and scientific discussions of the moment. For example, he introduced applied ethics to Spain in the early 1980s (see *Ètica aplicada* [Applied Ethics], 1981), in conjunction with Priscilla Cohn. And before that he made a major contribution to introducing the study of formal logic (see *Lógica matemática*

Deception

🕒 20th March 2016

Testament

🕒 25th November 2015

With the support of:

Ajuntament
de Barcelona

Generalitat
de Catalunya

SUBSCRIPTION

Name*

E-mail*

SEND

GENERATE PDF

[Download article as PDF](#)

[Mathematical Logic], 1955) to Spain. This attention to developments and changes in the discipline is clearly evident in the evolution of his intellectual interests and how he approached them. In the early phase of his philosophical output, Ferrater Mora aligned himself with the currents which dominated the European continent until the mid-twentieth century, phenomenology and existentialism in particular. During his exile in the US, however, he fully immersed himself in the so-called Anglo-Saxon analytical philosophy. Ferrater Mora's 'continental' baggage and his 'analytical' approach profoundly affected the way in which he conducted philosophy. In this style, particular attention is paid to the 'way of doing' philosophy and the use of language. In fact, his poet friend Joan Oliver (also known by the pseudonym 'Pere Quart'), with whom he maintained an ongoing correspondence over many years, called Ferrater Mora, 'a philosopher who loves language almost as much as a poet. To be sure, his love of language is a thinker's love'.

This concern for changes in knowledge and the way of doing philosophy, however, did not prevent Ferrater Mora from producing work containing his own original thoughts. According to Ferrater Mora, one can find the essential part of his thoughts in his essays *El ser y la muerte* [Being and Death] (1962), *De la materia a la razón* [From Matter to Reason] (1979), *Fundamentos de filosofía* [Foundations of Philosophy] (1985, a reformulation of *El ser y el sentido* of 1967), *Indagaciones sobre el lenguaje* [Enquiries into Language] (1970) and his long prologue to *Ética aplicada* [Applied Ethics] (1981). His most significant contribution to philosophical thought is his commitment to so-called 'integrationism'. In the definition provided by the most recent edition of his *Diccionario de Filosofía* [Dictionary of Philosophy], Ferrater Mora states that integrationism is 'both a method and a philosophical point of view' that had passed through different phases. In his later period he identified with an 'interest in the analysis of certain concepts in order to show that, in certain basic instances, two concepts can be opposed and, at the same time be complementary'. This, essentially methodological approach was based on an assumption in which realities (physical, organic, mental entities, human action, institutions and so on) are irreducible in themselves, yet form a continuous materialistic foundation.

A second reason why Ferrater Mora's legacy is extraordinary is due to the instrumental nature of his written work. His Dictionary of Philosophy is of particular interest. A colossal work that was first published in Mexico in 1941 and eventually consisted of four volumes. It is the most comprehensive dictionary on philosophical matters ever written by a single individual. Seven editions have so

far been published, the most recent, in 1994, being an expanded edition -at the hands of Josep M. Terricabras- and reprinted on numerous occasions. Even today, every self-respecting student of philosophy has a copy on their bookshelf. It is a vital addition to any university library. Ferrater Mora dedicated a sustained effort to his Dictionary throughout his career, spanning many decades. It goes without saying that it was not his favourite work. It even came to be an unwanted obligation. He once wrote that, 'it is not merely a reference book: it is, if I may be so bold, a kind of "universe" of which I am unable to rid myself forever more, like a cumbersome burden'. What is undeniable is that the book was his life. And as such, it is therefore the work that allows us to get closer -or with less ambiguity- to Ferrater Mora's personality. A personality that some see as typically Catalan. It is of note that, in 1944, he published *Les formes de la vida catalana* [The Forms of Catalan Life], a surprisingly successful work, which associates Catalan identity with traits of continuity, wisdom, moderation and irony.

His Dictionary of Philosophy is of particular interest. A colossal work that was first published in Mexico in 1941.

When the writer Josep Pla paid Ferrater Mora a visit in the autumn of 1963 he recalled that the famous historian Américo Castro, also exiled in the US, always said that a work like the Dictionary could only have been written by a Catalan, 'in other words, a grafter endowed with an almost morbid, granitelike determination'. To which Ferrater Mora replied, 'Maybe it's not so strange. What seems clear is that in general Catalans have a strong work ethic - specifically akin to an artisan. Catalans have the background of a craftsman. I was born on Princess Street, in a working-class neighbourhood. It shapes one's character'.

Death surprised Ferrater Mora in Barcelona (on a visit to promote his latest novel, *La señorita Goldie*) on 31 January 1991, the same city in which he was born on 30 October 1912.

About Joan Vergés Gifra > 1 Article

(Banyoles, 1972) Professor of Political Philosophy at the Universitat de Girona and Director of the Ferrater Mora Chair of Contemporary Thought. He has been

Consultant Professor at the UOC (Open University of Catalonia, Humanities), Adjunct Professor at the UAB (Universitat Autònoma de Barcelona, Humanities) and Visiting Professor at the UPF (Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, Political Sciences). A Visiting Fellow at the University of Harvard (1997-98) and Visiting Scholar at the University of Oxford (1999).

PREVIOUS ARTICLE

NEXT ARTICLE

CATALAN INTERNATIONAL VIEW

Fonollar, 14 · 08003
Barcelona
Catalonia – EUROPE
Telephone: +34 93 533
42 38
Fax: +34 93 319 22 24

[About us](#)
[Editorial Board](#)
[Last issue](#)
[Past issues](#)
[Contact](#)
[CATmón](#)

ARTS

The impossibility of the gaze. A conversation with Jordi Fulla

🕒 25th
December
2015

[PRIVACY POLICY](#)

Copyright © 2017 | Catalan International View. Design by Gemma Lapedriza

Què és el seny català?

El filòsof Ferrater Mora va escriure sobre el seny i el vinculava a la gosadia i la fermesa | Per Joan Vergés (UdG), el seny és la manera amb què actuem per assolir un objectiu, com pot ser la independència

El seny s'ha convertit en una de les paraules més emprades en aquesta campanya electoral. Recorren a ella partits, organitzacions empresarials i sectors de la *gentry*, alarmats davant d'un panorama que, per primer cop des dels inicis de la transició, esdevé ple d'interrogants. El seny és com un talismà al qual s'aferren els segments de la societat civil que no saben, per primera vegada en molts anys, cap on anem. A falta d'un déu que no respon, en els grans despatxos s'invoca el seny. En alguns centres financers, el seny apareix com l'últim salconduit d'un ordre assetjat. El seny corre pels salons del Palace enmig del neguit de rostres encorbatats. El seny és un canapè.

Fa uns dies, en un esmorzar en un hotel de la ciutat de Barcelona, un periodista veterà arribava alarmat a la conferència d'un dels candidats a les eleccions del 27-S. «Quasi tots els candidats semblen tocats del bolet!», deia convençut. «El país està perdent el seny».

El seny és el contrari de gosadia, afirmació, creativitat i risc? Un dels pensadors que van estudiar el concepte de seny va ser el filòsof Josep Ferrater Mora (1912-91). Al seu assaig «Les formes de la vida catalana», té un capítol dedicat al seny. Home de matisos, lluny de radicalismes, afirmava que el seny implicava prudència, circumspècció, discreció i enteniment. Ferrater Mora diferenciava, curiosament, seny i sentit comú. El sentit comú, per ell, suposa l'eliminació de l'ideal, i condueix a la rutina i la incapacitat d'imaginar. El seny, en canvi, es vincula a la fermesa d'esperit, la constància i la serenor.

Per Ferrater Mora, «el seny no exclou, sinó que moltes vegades postula l'atreviment i la gosadia». Segons ell, «l'autèntic seny no es limita a perseguir el que és més accessible, les realitats quotidianes i immediates. L'autèntic seny -escrivia el filòsof- és perseguir el que és just, el convenient i correcte, encara que aquesta persecució sigui en alguns instants l'acció més insensata que un pugui imaginar».

El filòsof Joan Vergés, director de la [Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona](#) (UdG), ens explica el que ell considera que és el seny: «Per mi, implica sospesar les coses, però pot vincular-se a empreses de risc. Un fons d'inversió pot actuar amb seny, si valora totes les opcions i actua després d'avaluar tots els factors. El seny -assegura Joan Vergés- vol dir l'actitud ponderada que adoptem quan treballem per assolir un objectiu. És el com, no el què d'una empresa que engeguem».

Pel professor de la UdG, «sovint s'utilitza el concepte de seny per d'una manera que genera confusió. Ningú té el patrimoni del seny. No crec que es pugui afirmar que l'objectiu de la independència de Catalunya sigui, en ell mateix, poc assenyat. En tot cas, el seny és la manera en què s'ha d'actuar per assolir-ho».

[Totes les notícies d'UDC de les eleccions del 27-S](#)

[Totes les notícies de les eleccions al Parlament 2015 27-S](#)

[Enquestòmetre: tots els sondejos de les eleccions del 27-S](#)

CONNECTA'T AL CATALÀ
Vine i aprèn-ne

Casa
Països
Catalans

Països Catalans

Homenatge a Josep Ferrater Mora, en el 25è aniversari de la seva mort

Per **Redacció** - 18 d'octubre de 2016

81 0

Tweet

El dijous 27 d'octubre (19 h) la Càtedra Ferrater Mora de pensament contemporani, associada a la Universitat de Girona, commemorarà el vint-i-cinquè aniversari de la mort del seu impulsor, Josep Ferrater Mora. L'Auditori Josep Viader de Girona

Ferrater Mora" i llegirà una mostra dels seus textos. Com a preludi, els assistents escoltaran sis *lieders* de Richard Wagner i Friedrich Nietzsche, a càrrec de la mezzosoprano Georgina Reyner i la pianista Tània Parra.

Durant la commemoració, Clifford Blain Cohn, en representació de la Foundation Ferrater Mora de Pensilvània, atorgarà els III Premis impulsats per la càtedra. En anteriors edicions, els guanyadors foren Òscar Huerta per l'obra *La filosofia moral de Josep Ferrater Mora* (2007) i Josep Borrell Bueno per l'assaig *Del silici a la raó. La xarxa com a continu en l'emergentisme de Ferrater Mora* (2011). Enguany, amb l'objectiu de difondre la figura i pensament de l'homenatjat, la Càtedra Ferrater Mora ha convocat dues categories inèdites: guió i il·lustració. Josep Postells és el premiat en la primera categoria, gràcies al text *El millor filòsof del segle XX*. El guanyador en la modalitat "il·lustració", al qual se li atorgarà la responsabilitat de fer un còmic sobre el pensador català, es farà públic en la mateixa entrega de premis.

La figura de Josep Ferrater i Mora

La figura de Josep Ferrater i Mora (1912 – 1991) es reivindica per si mateixa. Considerat per a molts el filòsof català més important del segle XX, és conegut per haver ideat un sistema de pensament anomenat "integracionisme". Segons aquest plantejament, les dualitats entre conceptes oposats no poden plantejar-se com antagonismes absoluts. La diatriba entre naturalesa versus raó, ànima contra cos, o llibertat envers determinisme, no pot presentar-se com absoluta. Existeixen punts de trobada, defensava Ferrater i Mora, entres unes realitats considerades erròniament com a maniquees. Aquests conceptes, defensa el filòsof barceloní, determinen en quines direccions s'encamina la realitat, però no permeten fer-ne un retrat complet.

Com a combatent en el bàndol republicà durant la guerra civil espanyola, Ferrater es veia obligat a exiliar-se a terres americanes. En aquest període, exercí com a professor a la Universitat de la Habana (1939 -41), la Universitat de Santiago de Xile (1941 – 1946) i en el Bryn Mawr College de Pennsilvània

cultivar una extensa gamma de disciplines: història de la filosofia i la cultura, teoria del coneixement, lògica, ètica de la ciència, etcètera.

Els primers textos del filòsof barceloní ja manifesten la impossibilitat d'enfrontar-se a les problemàtiques filosòfiques des d'una perspectiva nacional. Coherent amb aquest plantejament, rebutja definir quins són els trets característics de la filosofia catalana. Un posicionament que no l'impedeix escriure *Les formes de la vida catalana* (1944), una obra de plena vigència per entendre el conflicte de mentalitats entre castellans i catalans. Per Ferrater i Mora, els quatre elements simptomàtics del caràcter català són la *continuitat*, la *mesura*, la *ironia*, i el *seny*. Aquest darrer concepte té molt valor, tal com demostra el següent fragment de *Les formes de la vida catalana*, en el sistema de pensament integracionista: "l'home assenyat és aquell que no renuncia ni a la salvació ni a l'experiència, i que pretén sempre establir entre ambdues tendències oposades i enemigues una fecunda integració".

Josep Ferrater i Mora va ser un filòsof fecund i influent. Els seus escrits a la Revista de Catalunya eren molt esperats. Visqué els darrers deu anys de la seva vida (1981 – 1991) a Barcelona. Durant aquest darrer període, fou condecorat com a Doctor Honoris Causa de la Universitat de Barcelona, Creu de Sant Jordi (1984) i dirigí la Càtedra Josep Ferrater Mora de la Universitat de Girona (1989) en els seus primers compassos de vida.

Tornaveu

PENSAMENT**Recorden Ferrater Mora en el seu 25è aniversari**

La Càtedra Ferrater Mora recordarà avui Josep Ferrater Mora en el 25è aniversari de la seva mort, a la Casa de Cultura (19 h). S'hi lliurarà el III Premi Ferrater Mora de guió a Josep Pastells i s'anunciarà el guanyador d'il·lustració. Georgina Reyner i Tània Parra interpretaran *lieder* compostos per Nietzsche i Wagner, J.M. Terricabras farà un retrat de Ferrater i es llegiran alguns dels seus textos. ■ REDACCIÓ

Josep Ferrater Mora, en una imatge del 1989 ■ M.L.

UNIVERSITAT DE GIRONA

Premis, m3sica i filosofia per recordar Ferrater Mora

GIRONA | DdG

■ La Casa de Cultura de Girona acollirà avui (19 h) l'acte de lliurament del III Premi Ferrater Mora en la modalitat de gui3 al periodista i escriptor Josep Pastells i s'annunciarà el guanyador en la modalitat d'il·lustraci3. En el marc de l'acte, Josep-Maria Terricabras farà un retrat de Ferrater Mora. La C3tedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani de la UdG organitza l'acte en record de Josep Ferrater Mora (1912-1991) amb motiu dels 25 anys de la mort del pensador català.

CULTURA

Josep Pastells, premi Ferrater Mora de guió

ARA
GIRONA

L'Auditori Josep Viader de la Casa de Cultura de Girona acollirà avui (19 h) l'entrega del III premi Ferrater Mora, que enguany, amb motiu de la commemoració dels 25 anys de la mort del filòsof, es concedirà al millor còmic sobre la seva vida. El guanyador del premi en la modalitat de guió ha sigut Josep Pastells, corresponsal de l'ARA a Girona, amb *El millor filòsof del segle XX*. Algunes de les escenes d'aquest text ja han estat il·lustrades pel guanyador del premi en la modalitat de dibuix, que es donarà a conèixer aquesta tarda.

Clifford Cohn, de la Ferrater Mora Foundation de Pennsilvània, lliurarà els dos premis durant la jornada que la Càtedra Ferrater de la UdG dedica a la memòria del filòsof català. Josep-Maria Terricabras farà un retrat de Ferrater, i Georgina Reyner (mezzosoprano) i Tània Parra (piano) interpretaran, per primer cop a Girona, 6 *Lieder* de Friedrich Nietzsche i Richard Wagner. Clourà l'acte Manuel Forcano, director de l'Institut Ramon Llull. ■

[► Webs del Grup](#) [● Tradueix-nos](#)

Dijous, 27 octubre 2016

EL PUNT AVUI+[1 Identifica't](#)[Subscriu-te](#)[Q Cercar](#)**SECCIONS EDICIÓ IMPRESA EL PUNT AVUI TV MÉS****PORTADA LOCAL SOCIETAT TERRITORI PUNT DIVERS POLÍTICA ECONOMIA CULTURA COMUNICACIÓ OPINIÓ IN ENGLISH ESPORTS**

OPINIÓ 9 maig 2012 2.00 h

VUITS I NOUS

El licor del filòsof

MANUEL CUYÀS

Josep M. Castellet, que cada dia s'assembla més a a aquella escultura de Pau Gargallo que es titula *El profeta*, segueix oferint-nos llibres memorialístics sobre la seva feina d'editor, d'escriptor i d'agitador cultural i polític. Després d'*Els escenaris de la memòria*, del *Dietari de 1973* i de *Seductors, il·lustrats i visionaris* arriba ara *Memòries confidencials d'un editor*, que explica la formació i evolució d'Edicions 62 i inclou uns retrats de Salvador Espriu, Baltasar Porcel i Montserrat Roig.

Llegint-lo, em trobo aquest fragment, referit al filòsof Josep Ferrater Mora. Diu Castellet: “Al cap d'un temps de coneixe'l, li vaig fer una pregunta convencional sobre el que havia trobat a faltar de Catalunya al llarg de l'exili. No va dubtar. Instantàniament em va contestar que l'Estomacal Bonet.” Castellet, que considera aquesta beguda com “una mena de licor d'herbes tan horrible com les Aromes de Montserrat”, no es va saber avenir de la resposta “frívola” del filòsof i al cap d'un temps va insistir en la pregunta. Ferrater va insistir en la resposta: en tornar de l'exili i baixar de l'avió, abans de saludar la família va anar al bar de l'aeroport, va preguntar si encara es fabricava l'Estomacal Bonet i després que el cambrer li n'ensenyés una ampolla “Ferrater va saber que veritablement havia arribat a la Catalunya de tota la vida”.

Jo des d'ara m'imagino Ferrater d'una manera que fins ara no havia considerat. Mentre reunia informació sobre els presocràtics o Hegel per escriure el seu *Diccionario de Filosofía* famós a mig món, mentre feia classes a les senyoretetes del College de Pennsilvània, ell pensava en el licor Bonet. Tothom té el seu *Rosebud*, que és molt més que un simple i vulgar trineu: és la infantesa, és l'època de rumiar el futur i forjar ambicions, és el melic familiar i personal sobre el qual gravitem i girem. El meu pare havia volgut que la guerra acabés per poder menjar plàtans. L'estomacal Bonet pot ser, segons opinió de Castellet, tan “horrible” com es vulgui, però sense el seu record Ferrater Mora potser hauria definit d'una altra manera la paraula *reminiscència* i no hauria escrit mai *Les formes de la vida catalana*, una de les quals formes és la ironia. Tot és tan complicat...

[Desar la notícia al meu compte](#)

AUTOR

Ivan Garcia, premi Ferrater Mora de còmic

■ Dibuixarà el guió de Josep Pastells i la càtedra publicarà el còmic resultant

Xavier Castellón
GIRONA

El dibuixant gironí Ivan Garcia va rebre ahir el III Premi Ferrater Mora en la modalitat d'il·lustració i dibuixarà la història amb què Josep Pastells ha guanyat el premi en la modalitat de guió. Entre tots dos premiats donaran forma a un còmic sobre Josep Ferrater Mora que la seva cà-

tedra de la UdG voldria publicar a principi de l'any vinent, en col·laboració amb alguna editorial especialitzada en còmic, per divulgar l'obra i la figura de Ferrater entre nous públics.

Els premis van ser lliurats ahir a l'auditori Viader per Clifford B. Cohn, fillastre de Ferrater i representant de la seva fundació nord-americana, en un acte commemoratiu del 25è aniversari de la mort del pensador. Josep-Maria Terricabras hi va fer un retrat de l'homenatjat i l'actual director de la càtedra, Joan Vergés, va presentar

Ivan Garcia i Josep Pastells, els dos premiats ■ QUIM PUIG

el nou web. A més, la *mezzosoprano* Georgina Reyner i la pianista Tània Parra van interpretar sis *lieder* compostos per Richard Wagner i Friedrich Nietzsche, que va musicar poemes de l'hongarès Sán-

dor Petofi. L'acte es va completar amb la lectura, per part d'alguns joves, de fragments de l'obra de Ferrater Mora, per subratllar la seva vigència i la seva proximitat respecte a les noves generacions. ■

MARC MARTÍ

Ivan García obté el premi Ferrater Mora

► El gironí Ivan García, conegut pels anys en què va treballar a la Llibreria 22, es va proclamar ahir guanyador del III Premi Ferrater Mora en la modalitat d'Il·lustració. El premi d'enguany s'atorga al millor còmic sobre la vida del filòsof que dona nom a la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani de la UdG. El guanyador en la modalitat de guió, tal com ja s'havia donat a conèixer, és el periodista i escriptor Jep Pastells. L'auditori Viader de la Casa de Cultura va acollir ahir un acte amb motiu dels 25 anys de la mort de Mora.

L'APUNT**Ferrater Mora, una història de còmic**

Xavier Castellón

La Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani de la UdG ha fet una aposta valenta reorientant excepcionalment el seu premi d'assaig per commemorar el 25è aniversari de la mort del filòsof català més important del segle XX amb una edició d'aquest guardó dedicada al còmic, que alguns encara consideren un art menor –en el millor dels casos–, tot i haver-se gua-

nyat l'estatus de novè art, just després del cinema i la fotografia. Amb el llenguatge del còmic es pot narrar gairebé tot, ja sigui la vida i el pensament de Josep Ferrater Mora –que va patir la guerra i l'exili, si busquem tensió narrativa– o la colpidora experiència americana de Federico: Panini publicarà *Lorca: un poeta en Nueva York*, de Carles Esquembre.

revista per a pensar Filosofia, ara!

MONOGRÀFIC

Coneixement: raó i emocions

VOL.2 NO. 3 | DESEMBRE 2016

Articles i Recursos didàctics

BARCELONA PENSA: INFANTS I
JOVES EN EL CAMINAR
FILOSÒFIC

EL BALCÓ DE
L'ESTUDIANT

CONTRAPORTADA
*Commemoració dels 25 anys de
la mort de Josep Ferrater Mora*

ISSN 2462-3865

9 772462 386008

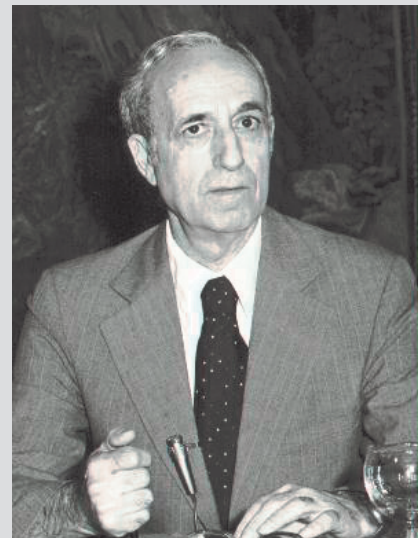
El 31 de gener de 1991 va morir Josep Ferrater Mora, el filòsof català més important del segle XX i un dels intel·lectuals espanyols a l'exili més notables.

Ferrater Mora va estudiar Filosofia a la Universitat de Barcelona entre el 1932 i el 1936. En esclatar la Guerra Civil Espanyola va lluitar en el bàndol republicà i el 1939 va haver d'exiliar-se del país. Primer va trobar refugi a França, després a Cuba (1939-41), Xile (1941-47) i, finalment, als EUA. L'any 1949 va ser contractat al Bryn Mawr College (Pennsylvania), on faria classes de Filosofia fins el 1981. Tot i que sempre va estar molt pendent del que succeïa a la península, Ferrater Mora no va establir mai un altre cop la seva residència habitual a Espanya.

El llegat de Ferrater Mora en filosofia és extraordinari per una sèrie de raons. En primer lloc, perquè tot i que la seva obra va estar en contínua evolució i revisió, també constitueix un corpus idiosincràtic i sòlid. Es tracta d'un pensament que es caracteritza, entre altres coses, per estar sempre atent als canvis i avenços que s'experimenten en les discussions filosòfiques i científiques del moment. Això és ben evident en l'evolució dels seus interessos intel·lectuals i la manera com els va abordar. En una primera etapa de la seva producció filosòfica, Ferrater Mora va apropar-se als corrents que fins a meitat del segle XX dominaven al continent europeu, especialment la fenomenologia i l'existencialisme. L'exili als EUA, però, va fer que s'introduís de ple en la manera de fer de l'anomenada filosofia analítica anglosaxona. El bagatge "continental" i l'aprenentatge "analític" marquen profundament l'estil de fer filosofia de Ferrater Mora.

L'aportació més significativa, però, del pensament ferraterià és la seva aposta per l'anomenat "integracionisme" que ell mateix defineix com "a la vegada un mètode i un punt de vista filosòfic". En el seu últim plantejament l'identificava amb un "interès per l'anàlisi de certs conceptes amb el propòsit de mostrar que, en alguns casos bàsics, dos conceptes poden contraposar-se i, al mateix temps, ser complementaris". Aquest plantejament, més aviat metodològic, es basava en el supòsit segons el qual les realitats (entitats físiques, orgàniques, mentals, acció humana, institucions, etcètera) són irreductibles entre si, però formen un continu de base materialista.

Una segona raó per la qual el llegat de Ferrater Mora és extraordinari té a veure amb el conjunt d'obres instrumentals que ens va deixar. Aquí destaca sobretot el *Diccionario de Filosofía*, una obra colossal que Ferrater va publicar per primer cop a Mèxic el 1941 i que va acabar conformant quatre volums. Es tracta del diccionari més complet que hagi escrit mai una sola persona en matèria filosòfica. Se n'han fet ja set edicions –l'última, ampliada, el 1994, de la mà de Josep M. Terricabras– i múltiples reimpressions. L'escriptor Josep Pla, quan el va anar a veure la tardor del 1963, li va recordar que l'insigne historiador Américo Castro, també exiliat com ell als EUA, sempre deïa que una obra com el *Diccionario* només l'hauria pogut escriure un català, "és a dir, un treballador dotat d'una voluntat gairebé morbosa, granítica". Davant d'això, Ferrater Mora va respondre: "Potser no és tant. El que em sembla evident és que el català té, en general, la moral del treball –concretament, la de l'artesà... El català té un fons d'artesà. Jo he nascut al carrer de la Princesa, en un barri de treball. El fet imprimeix caràcter." La Càtedra Ferrater Mora actualment està impulsant la digitalització del *Diccionario* i és previst que a finals de l'any que acabem d'encetar estarà disponible a internet.

Dr. Joan Vergés Gifra

Director de la Càtedra Ferrater Mora de pensament Contemporani de la Universitat de Girona